

9 De dromen van Farao

‘De koning zond, en deed hem ontslaan; de heerser der volken liet hem los. Hij zette hem tot een heer over zijn huis, en tot een heerser over al zijn goed.’ (Ps. 105:20, 21). Aan de verzen die hieraan voorafgaan konden we zien dat de HEERE Zelf er de hand in had dat Jozef naar Egypte was gekomen. ‘Hij zond een man voor hun aangezicht henen’ (v. 17). Hoewel zijn broers hem verkochten en hoewel Potifar hem in de ijzers zette, was het Gods raad die met Jozef werd volbracht. En zo is het ook in deze verzen. De koning zond, hij deed hem ontslaan, hij zette hem tot een heer over zijn huis en tot een heerser over al zijn goed. Maar in dit alles handelde hij niet anders als een dienstknecht van de Allerhoogste, Die aan het werk was voor een van Zijn dierbaren.

We staan hier voor een mysterie die het beperkte menselijke verstand te boven gaat. Is een mens nog wel verantwoordelijk voor alles wat hij doet als God toch Zijn raad, Zijn plan, uitwerkt? Maakt het nog wel uit welke keuzes ik in mijn leven maak? Hij bepaalt toch alles? Je bent niet de eerste die deze vragen stelt. ‘Wat klaagt Hij dan nog? Want wie heeft Zijn wil wederstaan?’ Deze vragen kun je lezen in de brief aan de Romeinen (Rom. 9:19). En het enige juiste antwoord op al die vragen kun je daar ook lezen. ‘Maar toch, o mens, wie zijt gij, die tegen God antwoordt?’ (v. 20). God is soeverein. Vrijmachtig betekent dat. En dat woord moet voor ons ook zijn een eind van alle tegenspreken en redeneren. Een mens moet niet redeneren over Gods Woord, maar hij moet het geloven. Hij moet er niet mee twisten; hij verliest het toch. (Of beter: hij heeft het al verloren.) Hij moet er voor buigen. Gods kinderen luisteren, gehoorzamen, bewonderen en aanbidden. Dat we die God van Jozef toch wat beter zouden leren kennen! Weg zouden zijn al onze angsten en zorgen voor de toekomst. Weg al onze bezorgdheid voor de dingen, klein en groot, van alledag. En een gedurige lofzang zou er uit onze harten opklimmen tot de hemel: ‘Wat zullen wij dan tot deze dingen zeggen? Zo God voor ons is, wie zal tegen ons zijn? Die ook Zijn eigen Zoon niet gespaard heeft, maar heeft Hem voor ons allen overgegeven, hoe zal Hij ons ook met Hem niet alle dingen schenken?’ (Rom. 8:31, 32). De diepte van deze woorden zijn niet te peilen. ‘Alle dingen’. Vergelijk dit eens met de woorden die op Jozef slaan: ‘Hij zette hem ... tot een heerser over *al zijn goed*’ (Ps. 105:21). En dan is dit nog maar een hele flauwe afschaduwning van het heil in de Heere Jezus Christus.

God gebruikte Farao. En weer gebruikte Hij een droom. Twee dromen. ‘En het geschiedde ten einde van twee volle jaren, dat Farao droomde’ (Gen. 41:1). Zoiets onbeduidends als een droom werd de directe oorzaak om Jozef tot de op een na hoogste positie in Egypte te brengen. Vaak zijn het de dingen waar wij vaak eerst weinig of geen acht op slaan, die voor ons te onbelangrijk schijnen, die grote gevolgen hebben. Merk bovendien nog iets op: God werkte al aan Jozefs

verlossing zonder dat hij er zelf ook nog maar iets van af wist. En dat komen we vaker tegen in de Schrift en in de praktijk. Pas na vele dagen van verdrukking begonnen de kinderen van Israël tot hun God te roepen. De HEERE had toen al lang een verlosser geboren doen worden: Mozes. Nog voordat Israël aan God dacht, dacht God aan Israël. Of denk aan de Moorman, de kamerling van Candacé. Hij las de Schrift, maar hij kon niet doorgronden wat hij las. En daar waar hij het het minst kon verwachten, ‘op de weg, die van Jeruzalem afdaalt naar Gaza, welke woest is’, had de Heere een uitlegger voor hem beschikt. En ‘hij reisde zijn weg met blijdschap’ (Hand. 8:26-39).

De dromen van Farao. Ze zijn ons overbekend. We kennen ze als de zeven vette koeien en de zeven magere koeien. De zeven vette aren en de zeven magere aren. God spreekt van wat Hij is doende (Gen. 41:28). En wat lezen we? ‘Maar er was niemand die ze aan Farao uitlegde.’ Al de tovenaars en de wijzen van Egypte stonden met hun mond vol tanden tegenover deze Godsspraak. Al hun wijsheid en hun geleerdheid kon hier niets uitrichten. ‘Heeft God de wijsheid der wereld niet dwaas gemaakt?’ (1 Kor. 1:20). Dat is een onveranderlijke waarheid. Om Gods Woord te kunnen verstaan hoeven we geen grote geleerden te zijn. We hoeven daarvoor niet te zijn onderwezen in de wijsheid van deze wereld. O nee, het is zelfs tegenovergesteld! ‘Het dwaze der wereld heeft God uitverkoren, opdat Hij de wijzen beschamen zou, en het zwakke der wereld heeft God uitverkoren opdat Hij het sterke zou beschamen; en het onedele der wereld, en het verachte heeft God uitverkoren, en hetgeen niet is, opdat Hij hetgeen iets is te niet zou maken.’ (1 Kor. 1:25-28).

‘Maar er was niemand, die ze aan Farao uitlegde.’ (Gen. 41:8).

‘Maar er was niemand die het mij verklaarde.’ (v. 24).

Zie daar de wijsheid van deze wereld, belichaamd in de tovenaars en de wijzen van Egypte. Machteloos. Volkomen machteloos tegenover een enkel Woord van God.

En toen was het Gods tijd. Toen ging alles snel. De schenker wees Farao op Jozef. Deze werd uit de gevangenis gehaald, geschoren en in schone klederen voor de koning gebracht. ‘Er is niemand die hem uitlegde; maar ik heb van u horen zeggen, als gij een droom hoort, dat gij hem uitlegt.’ (v. 15). Dit waren de woorden van Farao. Hij moet erg onrustig geweest zijn. Alles stelde hij in het werk om aan de verklaring van de dromen te komen. Voor ons trouwens een navolgenswaardig voorbeeld! En hij eindigde bij de Hebreeuwse jongeling (v. 12), Jozef. Hier vinden we een heel belangrijk beginsel. De Schrift is voor ons onverklaarbaar zonder het zaad van Abraham, het Joodse volk en haar Messias, de Leeuw uit de stam van Juda. Jozef is de enige in Egypte aan wie de HEERE de sleutel tot de verklaring van de dromen geeft. Een zelfde voorbeeld vinden we bij Daniël. Nebukadnézar had zo gedroomd dat zijn geest verslagen en zijn slaap in hem gebroken

werd (Dan. 2:1). De koning eiste nu van al de 'wijzen', de tovenaars, en de sterrenkijkers, en de guichelaars, en de Chaldeeën dat zij hem de droom en de uitlegging ervan zouden vertellen. En wat was daarop hun enig mogelijke antwoord? 'De zaak die de koning begeert is te zwaar.' (Dan. 2:11). Maar Daniël, een van de kinderen van Juda in ballingschap, had een God Die verborgenheden openbaart. En tot die God wendde hij zich. En niet tevergeefs. Het is door de Jood Daniël dat de Heere God de droom en haar uitlegging bekend maakte. Daar waar de wijzen uit het gehele rijk geen raad meer wisten. Later droomde Nebukadnézar opnieuw (Dan. 4:5). Opnieuw werd hij erdoor geroerd. Nu vertelde hij de droom en vroeg hij alleen om de uitlegging. Weer stond de wijsheid van Babel machteloos: 'maar zij maakten mij zijn uitlegging niet bekend'. Totdat... ja, 'totdat ten laatste Daniël voor mij inkwam'. (Dan. 4:7, 8). En weer was hij het die de uitlegging van de droom kreeg. Let trouwens op de hardheid van een mensenhart om de ware wijsheid altijd eerst daar te zoeken waar ze niet te vinden is; om zich 'ten laatste' als uiterste redmiddel vast te klampen aan 'de Jood'.

'En Farao sprak tot Jozef. Ik heb een droom gedroomd, en er is niemand, die hem uitlegge; maar ik heb van u horen zeggen als gij een droom hoort, dat gij hem uitlegt.' Hoe graag wilde de koning de uitleg weten! Wat was zijn hart onrustig. Hoe zeer was hij er van overtuigd dat het hem iets bijzonders te zeggen had! En wat had hij gelijk! Hoe heel anders zou de geschiedenis eruit gezien hebben, zowel voor Egypte, alsook voor de omliggende landen, evenals voor Jozef en zijn vader en zijn broeders; hoe heel anders zou het gelopen zijn, als Farao de droom, Gods Woord, achteloos naast zich neer zou hebben gelegd! De jaren van overvloed zouden zijn gekomen. Dat was vastbesloten. Maar niemand die er rekening mee zou houden dat er ook zeven jaren van schaarste en hongersnood zouden volgen. De gevolgen zouden toch niet te overzien zijn geweest? De broers van Jozef zouden geen enkele reden hebben gehad om naar Egypte te komen; er zouden dan toch geen voorraadschuren zijn. En Jozef? Die zou wegwijnen in de gevangenis. Een droom. Een woord van God. Een 'kleine' gebeurtenis. Maar wat een enorm grote gevolgen! Let er eens op in je eigen leven!

Niet alleen in de dromen, maar ook in de onrust in Farao's hart mogen we Gods hand zien. En wat een zegen als Gods Woord ons ook zo onrustig maakt dat we geen vrede hebben voordat we weten wat Hij ons daarin te zeggen heeft. Het zou even zo grote gevolgen hebben als toen, daar in Egypte!